

DONALD PETKUS ANTHONY PETKUS

A. PETKUS & SŪNUS

NAUJA KOPLYČIA

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 West 71st Street

(Maplewood gatvės kampas)

GRovehill 6-2345 TOWNhall 3-2108

Pilnas laidojimų aptarnavimas, įskaitant karštą ir pasinaudojimą mūsų gražiom kopyčiom, yra nuo \$375.00; \$430.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$945.00; \$975.00; \$900.00 ir daugiau. Karštą galima pasirinkti kopyčioje.

GRAŽIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS

MASINOMS PASTATYTI AIKŠTE

Lietuviams teikiama šios rūšies patarnavimus 30 metų.

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

linkiu visiems savo draugams ir pažįstamiems

MICHAEL KIRAS

Chicago, Ill.

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ

VISIEMS DRAUGAMS IR KLIENTAMS LINKI

VIKTORAS KOZICA

Gazolinio stotis ir automobilių taisyimo dirbtuvė

SHELL BENZINAS

Kampas 58-tos ir S. Western. Tel. PR 8-9533

Linksmų pavasario Velykų švenčių linkime visiems savo klientams, draugams ir pažįstamiems

MARQUETTE FASHIONS

Moterų Rūbų Krautuvė

S. IR Z. JURKŪNAI

2438 W. 63rd St. Tel.: HEmllock 4-4321

Linksmų pavasario Velykų švenčių linkime visiems savo klientams ir draugams

Narcizas ir Olga Kreivėnas

DELICATESSEN

3263 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois

Phone CA 5-6696

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ

linkiu visiems savo klientams ir draugams

JOE'S TAVERN

JUOZAS SUTKUS

3337 So. Halsted Street

Tel. LA 3-1538

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

linkim visiems savo kostumeriams, draugams ir pažįstamiems

HAMMS LIQUOR STORE

ST. ir L. JASINEVIČIAI, Sav.

2845 West 71st Street — Tel.: PR 8-9657

VLADAS MINGELA

PANEM ET CIRCENSES

Detroito Lietuvių Kultūros klubui pagerbti skiru ši straipsni, dešimties metų kultūrinės veiklos sukaktį švenčiant.

„Gyvenimas, kaip saulė, jis nušvinta mažyčių spindulėlių vaiko veidelyje. Kaip saulė, jis paaugeus kyla į aukštybes; subrandęs kuria aplink save gyvybę ir grožį. Išginiui, kaip saulė, jis ima leistis žemyn ir galop, švystelėjęs paskutini kartą, pasitraukia nuo šios žemės, eidamas šviesti kitiems pasauliams“.

Adomas Jakštas

Adomas Jakštas trumpai, suglausta, bet labai aiškiai ir suprantamai nusakė žmogaus žemės misiją: kol gyvas švietė žmonių gyvenamame pasaulyje, o kai čia misija atliks, jis turi keliauti „kitiems pasauliams šviesti“.

Viskas užtat gyvenime turi prasmtę: pradžia, augantį kūrybingumą ir pabaigą. Klysta tie, kurie bando įrodinėti, kad esą, žmogaus gyvenimas beprasmiškas, ir jis pats atsiradęs tik atsitiktinumo dėka.

Apie žmones ir kultūrą kalbant, savaime aišku, kad kultūros logiškoji kilmė yra esmingai susijusi su žmogaus veikla; be kultūros šiandien žmogus tiesiai fiziškai negalėtų išsilaikyti pasaulyje. Kultūra sudaro žmogaus egzistencijos pagrindą. Kultūrinio bendravimo metu žmogaus su žmogumi (šiuo atveju — lietuviu su lietuviu), įvyksta jo atsiskleidimas kitam, tokiu kaip jis, panašiam ir jį individualui. Atsiskleidimo metu žmonės gali save perkelti į kitas sąmoningas būtybes ir, tokiu būdu, dvasinio ryšio dėka gimsta taip vadinamoji — egzistencinė bendrumė. Be tam tarnauja tarpininkas, be kurio toks bendravimas nebūtų įmanomas. Kas gi pagaliau turėtų būti tuo tarpininku? Ogi žmogaus kūrėjo kūrybos vaisius — kūrinys. Pavyzdžiui, žiloje akmenų gadinėje, kada žmogus išmoko iš akmens sau kirvi arba įešmo antgalį pasidaryti — tuo pačiu jis tapo kūrėju ir išsiskyrė iš gyvulių tarpo. Taip buvo žengtas žingsnis kultūros kryptimi. Kūrėjas tam savo tarpininkui išsako save; tartum lašas po lašo, išvarvina save tik tam, kad galėtų apsisiekti kitam tokiu, kaip jis pats, vykdydamas patį giliausį savo dvasios troškimą t. y. norą būti drauge. Būdamas neaprėžtų galimybių kultūros kūrinys gali išreikšti kūrėjo dvasinį pasaulį: jo džiaugsmą, laimę, tragizmą, kentėjimą, grožėjimą bei pasišlykštinimą. Tuo būdu žmogus pasisako kitiems ką jis mąsto, ko nori, ką jaučia. Toks kūrinys įamžina žmogų ir jo vidaus pasaulį, kuris yra nuolatatos kintęs, judrus ir pulsuojas. Tad toks kultūrinis nusi- teikimas įgalina žmogų ap- reikšti save ne tik trumpa aki- mirka, bet ir išties amžių ei- goje — įamžinti save.

Anglas Buckle savo „Anglų civilizacijos istorijoje“ apie kultūrą pasisako: „Kultūrinė pa- žanga pareina ne nuo gamtos turtų, bet nuo žmogaus ener- gijos“. Vėgi garsus anglų ra- šytojas Macaulay pasisako apie žmogaus kūrybinės dva- sios reikšmingumą, būtent: „Net patogus šiltas klimatas su žemės vaisingumu ir visais gamtos turtais nepasitarinais žmonijos kultūros pažangai, jei protas ir dora išsigims“. Iš kultūros istorijos sužinome, jog Menes, pirmosios Egipto karalių dinastijos kūrėjas, apie 4,400 pr. Kr. (L. Enc. ži- niomis apie 2,900 pr. Kr.) su- vienijęs Aukšt. ir Žemutinį Egiptą į vieną valstybę (Nilo žemupyje jo įsakymu pastaty- ta užtvanka), pašalinęs stab- meldžių dvasininkų viešpata- vimą, nukreipęs Nilo tekumą, įkūręs seniausį Egipto m. Memphis, jo epochą nusako ar- chitektūros bei meno pamink- lai — liudininkai. Taigi 6000 metų Palyginus žmogaus kū- rybos amžių su pačiu kūrėju, pamatom, kaip trumpai žmo- gus vaidina gyvenimo scenoje. Antikinės Graikijos kūrė-

nis tapė Ikaro Sonatos kom- pozicijas.

Žmogus kūrėjas nerimsta tam, kad gyventų amžinai. Tam juk rašomos knygos, ku- riami mokslai, kurie, iš kartos į kartą paveldimi, pasiekia vis didesnio brandumo ir gilumo. Žmogus įsiskverbė į gam- tos paslaptis: suskaldė atomą, pažino žemės ir jūros gelmes, omė viešpatauti erdvėse, pra- siveržė pro žemės atmosferą, nuplėšė nuo dangaus skrais- tų... Pirmyn į pažangą! Ne- susloja žmogus kūrėjas. Pa- žvelgkime tik į meną: dailę, skulptūrą, architektūrą, lite- ratūrą, poeziją, muziką. Ko- lėjos pažangos pasiekta griež- tuose moksluose: štai techni- ka, inžinerija, fizika — elek- tronika, medicina, chemija, biologija. Nors daug atsiekta visose gyvenimo ir mokslo sri- tyse, tačiau svarbiausio — (nors pratęstas žmogaus gy- venimas) — mirties niekas dar neišvengė: čia jau ir mokslas bejėgis. Kas žino ką lems ateitis? Greičiausia ir ateitį žmogus gims, gyvens ir mirs.

Kultūrinei veiklai sunku nustatyti griežtas ribas

Nors kultūra savo visumojė yra kosmopolitinio pobūdžio, bet kas nežino, kad ir tautos savo papročiuose, mene — tau- todailėje gali išreikšti ir savo tautinę-savitą kultūrą. Juk lie- tuvių kalba irgi kultūros dale- lė! Prieš 346 metus Mikalojus Daukša rašė:

„Kurgi yra pasaulyje tauta tokia prasta ir niekinga, kuri neturėtų šių trijų sąvų ir lyg įgimtų dalykų: tėvų žemės, papročių ir kalbos? Ne žemės derlumi, ne drabužių įvairu- mu, ne šalies gražumu, ne miestų ir pilnių tvirtumu gy- vuoja tauta, bet labiausiai iš- laikymu ir vartojimu savo kal-

bos, kuri didina ir išlaiko bendrumą, santaiką ir broliš- ką meilę“. Šie turiningi žo- džiai trumpai nusako ir api- brėžia lietuvių kultūros egzis- tencijos aksiomą.

Atrodo, pagal M. Daukšą, neužtenka žmogui tik medžia- giškos gerovės, nes jis reika- lingas ir dvasiškos. Štai Ro-

mos imperijos laikais, — di- dziosios vergijos laikais, mi- nios irgi nepasitenkino vien duona. Jie šaukė „Panem et circenses“ taigi — duonos ir žaidimų! O kas tie romėnai buvo? Ogi tik masės proletarų ir plebėjų. Juk patricijų, kariškių ir valdovų, procentas (Tęsinys 6-me pusl.)

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ

linki savo klientams ir draugams

SHIMKUS DRUGS

FRANK A. SHIMKUS, R. Ph. G.

3301 So. Halsted Street Chicago, Ill.

Phone: LAfayette 3-8863

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ

LINKIME VISIEMS MŪSŲ

DRAUGAMS IR PAŽĪSTAMIEMS

Mrs. Stanley P. Mažeika

IR

Mr. and Mrs. John G. Evans

(EVANAUSKAS)

6845 So. Western Ave. Chicago, Illinois

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

klientams ir draugams linki

JONAS BADAUSKAS

TAVERNOS SAVININKAS

3238 So. Halsted St. — Tel. DA 6-9460

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

visiems kostumeriams ir draugams linki

GRAY'S SHELL SERVICE

Savininkas PETRAS GRAZINSKAS

6654 S. California Ave., Chicago 29, Ill.

Tel. PR 8-9676

Linksmų Velykų švenčių visiems savo kostumeriams ir draugams linki

A. P. STASIUNAS HANDY HARDWARE

PAINTS — GLASS — PLUMBING

ELECTRICAL SUPPLIES

2652 West 71th St. GR. 6-8852

Chicago 29, Ill.

Linksmų Velykų švenčių visiems savo kostumeriams ir draugams linki

KAZYS ČESNAUSKAS

Generalinis kontraktorius namų statybai

6928 So. Maplewood Ave. HE 6-2812

LINKSMŲ PAVASARIO ŠVENČIŲ — VELYKŲ

linkiu savo pacientams ir draugams

DR. PETRAS Z. ZALATORIS

Tel.: CA 6-0257

Linksmų Velykų švenčių linkiu visiems savo klientams ir draugams

VLADAS B. BIKULČIUS

LIETUVISKOS UZEIGOS SAVININKAS

4845 West 14th Street Cicero 50, Ill.

Tel.: OL 6-1355

Linksmų Velykų švenčių linki visiems savo kostumeriams ir draugams

KAZIO ERINGIO

California Super Service Station

4824 S. CALIFORNIA AVE.

Tel. Virginia 7-9327

LINKSMŲ ŠV. VELYKŲ ŠVENČIŲ

LINKI SAVO KLIENTAMS IR DRAUGAMS

MARQUETTE BAKERY, INC.

2616 West 69th St. Chicago 29, Ill.

Tel. Walbrook 5-3471

Walter Rask bendrovės naujas skyrius

Vladas Rasčiauskas

Walter Rask-Rasčiausko vadovaujama Wide World Travels, Inc., bendrovė, kurios centras yra 95th ir Western Avenue, Evergreen Plaza Arcade, turi savo skyrius:

TINLEY PARKE, 17717 Oak Park Avenue. Šiam bendrovės skyriui vadovauja adv. Lyle E. Nelson. Jo telefonas yra toks: 532-4222.

GARY, INDIANA, Hotel Gary. Šiam skyriui vadovauja adv. Michael J. Flynn. Ištaigos telefonas Chicagoje yra 734-0511, o Gary mieste 886-3701. Gary skyrius jau atidarytas prieš kelis mėnesius. Biznis geras, judėjimas gyvas, įstaiga plečia darbą.

Visi, kurie rengiatės keliauti į tolimesnes Amerikos vietas arba į užsienį, tuojaus kreipkitės į Wide World Travels, Inc., artimiausią skyrių. Jums bus parūpinti tiketai į tolimiausias pasaulio vietas ir bus suteiktos tiksliausios informacijos. Padedame partraukti žmones iš Lietuvos, sutvarkome kelionės dokumentus.

Wide World Travels, Inc.

GRAŽI MALIORKOS SALA

Palma, Maliorka, Balearų salos. — Vienas mano senas pažįstamas pasakojo, kad jis, išėjęs pensjon, važiuos į Balearų salas karšti. Tai esanti gražiausia vieta pasaulyje. Nutariau nuvažiuoti ir pamatyti, kaip tos salos atrodo, kad galėčiau keleiviams tiksliai žinias suteikti.

Balearų salyne yra kelios salos. Didžiausioji yra Maliorka. Iš Barcelonos į Maliorką gali nuskristi į vieną valandą. Laivas nuveža į 10 valandų. Daugelis užkariautojų tai kėsi šias salas pagrobti. Savo laiku jas valdė finikiečiai, graikai, ir arabai. Dvylikta me šimtmečyje jas užėmė Katalūnijos kunigaikštis Jaume I. Ispanams okupavus Katalūniją, Balearų salas pateko į ispanų rankas. Jis ir dabar valdo atsiųsti ispanų valdininkai, nors salos gyventojai kalba tik kataluniškai.

Antrojo Pasaulio Karo metu salas norėjo pagrobti Musolinis. Į šias salas buvo atsiųstas didelis italių laivynas. Bet kai apie Balearų salas pradėjo sukintis galingieji britų karo laivai, tai italių admiralai paspaudė uodegas ir nuplaukė į "Italijos batą". Ten jie buvo gavę įsakymą savo laivus nuskandinti, bet Musolinio admiralai nenorėjo sušlapti. Balearų salas dar ir šiandien tebevaldo ispanai.

Maliorka nedidelė, vos 430 ketvirtainių mylių. Saloje praveisti geri keliai automobiliams važiuoti. Sala panaši į trapezoidą. Salos sostinė ir didžiausias uostas yra Palma. Uoste yra didelė ir pati seniausioji Europoje jūrininkų mokykla, birža ne tik pinigams mainyti, bet ir prekėms. Visai netoli uosto yra didelė bažnyčia, pagražinta šventaisiais, kurie gyvi būdami toje saloje gyvenno. Iš šventųjų labiausiai man patikęs Ieronimas, menininko gražiai nukaltas.

Vakarinėje salos dalyje yra 5154 pėdų aukščio kalnas, per vidurį perskeltas. Kalnas vadinasi Silla de Torellas — Torelio Kėdė. Niekur kitur pasaulyje tokio saulės tekėjimo negali matyti kaip prie šios "kėdės". Aplinkui dar tamsu,

saulėi dar reikia 5000 pėdų viršūnėi užlipti, o pro "kėdės" plyši stiprūs saulės spinduliai jau prasiveržia. Niekur taip gražiai tekančios saulės nemačiau. Jos spalvų įvairumas nefotografuojamas. Pamažu plyšys uždaro ir rytas vėl apsiaubia. Už geros valandos saulė užkopia ant kalno ir tik tada nušviečia visą vakarinę salos dalį.

Saloje auga įvairiausių daržovės, vaisiai, riešutai, vynuogės ir gėlės. Saloje kasama geležies ruda ir anglis. Išilgai salos pravešta 48 mylių ilgio geležinkelio linija. Įvairiose salos vietose galima gerai pasimaudyti, bet geriausia vieta yra Alkudijoj. Ten smėlis labai švarus, negili ir šilta. Aukšniu pakraščiu gali kokią mylią įbristi ir vanduo vis dar kaklo nesiekia. Gyventojai pasakojo, kad muzikas Šopenas su rašytoja Zorž Sand kiekvieną dieną brisdavo po mylią Alkudijos vandenų gilumon.

Vakariene valgiau Miramar restorane. Tai viena gražiausių vietų Palmos pakraščiuose. Jau yra pastatyti keli panašūs viešbučiai restoranai, bet pats seniausias ir geriausias yra Miramar — žiūrėk į jūrą. Sumokėjus 3 dolerius už garsią vakariene, atėjo pats savininkas padėkoti. Jo paklausiau:

— Pasakyk man, senjor, kas yra garsiausias Maliorkos žmogus?

— O, pas mus yra daug garsių žmonių, bet garsiausias yra Ramon Liul.

— Kuo jis garsus? — toliau aš paklausiau.

— Vienas didžiausių mūsų rašytojų ir filosofų, — man paaiškino.

— Kokia jo filosofija? — paklausiau.

— Man būtų sunku pasakyti, dar suklysciau, bet aš neturkūs jums atsiųsiu žmogų, kuris Liulį gerai pažįsta, — tarė savininkas.

Pradžioje norėjau savininką sulaikyti, bet kai jis nieko nelaukęs, nuskubėjo, tai nieko ir nesakiau. Vakaras buvo ilgas, bus nuobodu, pažįstamų nebuvo, tai nutariau pažūrėti, ką jis čia man atsiųs ir koks iš to Liulio filosofas. Nustebau, kai už penkių minučių prie manęs prisistatė vienuolė. Atėjo dvi. Viena kalbėjo su savininku, o kita atėjo prie mano stalo. Pasakė savo vardą, kurio neužsirašiau ir nebeprisimenu, ir pastebėjo, kad jai bus labai malonu suteikti žinias apie Ramoną Liulį.

— Kuo Liulis pagarsėjo? — paklausiau.

— Gerai darbai, nuoširdžiais pamokymais ir Dievo žodžio skelbime.

— Ką jis gero padarė?

— Jis mokė žmones, kaip taikoje, gražiai ir apvyzdingai gyventi, — atsakė.

— Ar žmonės Liulio klauso? — dar paklausiau.

— Nelaimė!... neklauso, — akis nuleidusi tarė vienuolė.

— Ar galėčiau poną Liulį pamatyti ir su juo pasikalbėti?

— Ne, negalite.

— Tai kodėl? — paklausiau aš.

— Negalite, nes Ramonas Liulis jau yra miręs...

— Kada jis mirė? — paklausiau.

— Prieš 700 metų, — man paaiškino vienuolė. — Ramonas Liulis gimė 1232 metais.

Jis mokėsi Montpellier, Paryžiaus ir Pisos mokyklose. Jis mokėjo 7 kalbas ir parašė 7 didelės knygas, kuriose dėstė pagrindinius tikros krikščionybės mokslus. Viena knyga vadinasi "Bendrasis menas", o antroji — "Didysis menas". Šios knygos buvo anglų studijų pagrindas per kelis šimtus metų. Jis parašė "Blanquerana", kurioje išdėstytytos visos taisyklės, kaip krikščionis turi gyventi. Jis įsteigė didelę mokyklą, kurioje mokėsi arabai, graikai, turkai ir kiti Viduržemio jūros pakraščiu gyventojai. Ta mokykla vadinosi Miramar. Ta mokykla buvo šioje vietoje, kur dabar stovi šis restoranas. Jis buvo labai garsus visoje Europoje ir Afrikoje.

— Kokia buvo jo filosofija? — dar paklausiau aš.

— Svarbiausi jo filosofijos dėsniai buvo: paprastumas, broliškumas ir meilė, — man paaiškino vienuolė.

Ta vienuolė man išpasakojė visą Ramon Liulio gyvenimą, atpasakojė jo parašytas apsakas ir net poeziją, jo pažiūras į pasaulio taiką ir žmonių sugyvenimą. Maliorkos gyventojai yra įsitikinę, kad tas Liulis yra pats garsiausias katalanietis. Matyt, kad jis turėjo būti garsus, jei per 700 metų jo neužmiršo. Nemaalonu prisipažinti, kad apie tą Ramoną Liulį nieko nebuvau girdėjęs. Man būtų įdomu patirti, keli lietuviai jį pažįsta.

Vienuolė buvo labai simpatiška ir maloni. Padėkojau jai už apšvietimą. Pasiūliau užfundyti vakariene, bet ji atsisakė. Pasiūliau išgerti kavos, bet ir to nenorėjo. Pasiūliau dolerį, bet neėmė. Kai pasakiau, kad paimtų "ant žvakų", tai paėmė, padėkojo ir išėjo.

Vladas Rasčiauskas
(Bus daugiau)

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DAREO ZMOGAUS DRAUGAS IR PATAUTIS

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ

linkime mūsų visiems kostumeriams ir draugams

STANLEY LITVINAS, PRESIDENT

Carr-Moody Lumber Co.

3039 SO. HALSTED STREET

TEL. Victory 2-1272

LINKSMŲ VELYKŲ

LINKIME VISIEMS GEROS VALIOS LIETUVIAMS

JUSTINAS MACKEVIČIUS

STANDARD FEDERAL TAUPYMO IR SKOLINIMO

BENDROVĖS

DIREKTORIŲ TARYBOS PIRMININKAS

JUSTINAS MACKEVIČIUS, Jr.

STANDARD FEDERAL TAUPYMO IR SKOLINIMO

BENDROVĖS

PREZIDENTAS IR MENADŽERIS

1963. VII. 7 d.

ANTROJI JAV IR KANADOS LIETUVIŲ

TAUTINIŲ

ŠOKIŲ ŠVENTĖ

ČIKAGOJE

(International Amphitheatre, S. Halsted & 48th Street)

Bilietai gaunami:

Cicero delikatesų krautuvi, 1425 So. 49th Ave.
J. Karvelis, 3322 So. Halsted St.
Marginiai, 2511 W. 69th St.
Royal Blue maisto krautuvi, 4359 So. Campbell Ave.
Visos JAV ir Kanados L.B. apyl.

Paštu: V. Grėblionas, 6941 So. Washtenaw Ave,
Chicago 29, Ill.

Bilietų kainos: 2, 3, 4, 5, 6 dol.

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČODARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.
PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

PANEM ET...

(Atkelta iš 2-ro ps.)

buvo nereikšmingas. Ir tie plebėjai, ir vergai, kurie neturėjo jokios profesijos, jokio turto, nieko kito nereikalavo, — tik duonos ir žaidimų. Jie norėjo matyti gladiatorių kovas, krikščionių kankinimus, ir kitus vaidinimus, tačiau neturėdami pinigų prašė valdžios, kad juos įleistų į Romos amfiteatrus veltui. Savaimė aišku, jog jie buvo skurdžiai, bet vien duona jie jau nepasitenkino, jiems reikėjo žaidynių ir teatro vaidinimų. Ką reiskia visa tai išvertus mums suprantamon kalbon? Ne ką kitą — jog žmogui be medžiaginio gyvenimo dar reikia ir dvasinio — dvasios peno. Protui ir kūnui reikia karts nuo karto nutolti nuo kasdieninių rūpesčių: pasilsėti kūnui ir dvasiai. Be to, reikia žmogui pasirūpinti, kad jo gyvenimas neprabėgtų, kaip sapnas, be prasmės, be jokio žmogui kūrėjui būtinio ženklto. Gyvenimo juok nepakartos, užtat verta laiką branginti ir kiek galint skirti daugiau kultūros darbams bei kūrybai.

Prieš dešimt metų...

Lietuvių kultūros klubas (Detroitė) įsteigtas tam, kad sutelktinėjus jėgomis galėtų veikti Tarptautinio Instituto Rūmuose. 1952 m. gale organizacinio komiteto buvo nutarta: "Veikti įvairių amerikinių tautų — grupių tarpe, propaguoti lietuvių tautinės kultūros lobius, reprezentuoti ir žaizaruoti tautinės kultūros deimantų žerėjimu šioje Atlanto pusėje — Amerikoje".

O tokių meno tautodailės verčių turime nemažai, o gal ir daugiau už kitas tolygias tautas.

Lietuvos praeitis yra sena, didelė ir imponuojanti. Lietuvių kalba yra viena skambiausių bei gražiausių, o gal ir kilmingiausių. O tik atverkime dainų skrynią! Tautos — liaudies menas, tautosaka, tautodailė, dainos ir šokiai brangiausiomis vertybėmis byloja. Taigi, nutarta reprezentuoti švėtimųjų tarpe. Jeigu mes tylėsime tai kas pasirūpins atidaryti tą žalvuriu apkaustytą tautos kultūros skrynią? — Tik mes tai galime padaryti, tik mums tai turi rūpėti. Vyriausias Lietuvos Kultūros klubo tikslas — byloti švėtimiesiems apie Lietuvą, apie lietuvių tautos kultūrą, atskleisti jiems tautodailės meno burtų grožį, įtaigoti juos, kad jie suprastų mus ir kad taptų Lietuvos draugais ir rėmėjais. Žodžiu, kad jie įprastų žiūrėti pro mūsų lietuviškos kultūros prizmę į Lietuvą, ir kad jie matytų mūsų tėvynę tokią, kokią ją mes patys įsivaizduojame. O prie progos ir laisvės mintį ir pavergėjų turėtume pakęsti.

Mums turi rūpėti ir lietuviybės išlaikymas, ir kad mūsų pačių vaikai išliktų lietuviais. Tad mums turi rūpėti ir čigimiai lietuviai, kuriems nepriklausomoji Lietuva (kurios jie nesurmatę) ir lietuviybė — neprantama ir reikalas neiškus; kuriam tikslui reikia mokytis lietuvių kalbos, kuriam reikalau byloti apie pavergtą Lietuvą. Kai kurie sako: "Ir kam mums apsisunkinti neperžvelgiama praeities rūkais, ir

Šios lietuviškos debiutus Chicago Lietuvos Moterų Klubo rengiamam "Gintaro" dainoje dirzeio 23 dieną. Iš dešinės į kairę matome: Margarita Maria Rudis, Sharon Lee Remaks, Zita Marie Šimutis, Diana Ošinskas, Theresa Prunskis ir Miriam Phillips.

kam mums apsisunkinti besimokinant antrosios kalbos, kai čia, Amerikoje, mums užtenka vienos kalbos, ir tiek daug lobijų čia esama — negi grįšime? — jie klausia. Be to, ir ši šalis graži, ir labai lobinga: tiek daug čia žemės plotų ir saulės šviesos, ir kada viena krašte žiema, tuo pat metu kitame — vasara. Ir ko čia jums trūksta? — jie klausia. Mes jiems atsakome:

— Ką Amerika turi, ir mes galime turėti tik mažesniame mastelyje — ir turėsime, jeigu mes to sieksime, jeigu pasaulyje gyvens ir veiks susipratę lietuviai. Ir mažos tautos gali turėti didelę kultūrą ir vaidinti svarbų vaidmenį pasaulyje.

Prieš 1953 m., kol nebuvo Lietuvos Kultūros klubo Detroitė, čigimiai lietuviai tuo rūpinosi: jie reprezentavo Lietuvą švėtimųjų tarpe, tartum sakydami: "Žiūrėkite, ką mūsų tauta turi, o jeigu ji visa tai turi, jeigu ji tai sugebėjo sukurti, reiškia ji kultūringa ir lygi prancūzams, vokiečiams, danams, olandams, belgams, airiams ir kitiems. Šiandien tiems kultūrininkams, patriotams, lenkiame pagarbina galvas.

Kultūros klubo steigimo idėja gimė čigimijų lietuvių tarpe: 1. Catherine Stokus, 2. Antanas Stokus ir 3. Rose Bilaitis. Šieji trijų tikrai daug pasidarbavo Detroitė. Jie rengė Lietuvos tautodailės par-

das, organizavo lietuvių vardu muges dar YMCA patalpose. Jiem rūpėjo Lietuvos garbą, nes jie jautėsi lietuviais. Tačiau po 1949 m., kada Amerikos žemėn atsikėlė virš 30,000 naujųjų ateivių lietuvių, kurių dalis apsigyveno Detroitė ir jo apylinkėse, toji trizulė pagaliau tarė: "Broliai ir sesės, ateikite ir padėkite mums dirbti Lietuvos reprezentavimo darbą". Išsuntinėjo 50 kvietimų į organizacinį Lietuvos Kultūros klubo susirinkimą; atvyko 11. 1952 m. spalio 6 d. išrinktas komitetas šių asmenų: Rose Bilaitis, pirm., Alpas Gilvydis, vicepirm., Catherine Stokus, izd., Vincas Ruseckas, sekr., dail. A. Melnikas, narys. Šis komitetas atliko organizacinį darbą ir 1952 m. lapkričio mėn. suorganizavo prieškalėdinėje "Old Word Market" mūgėje Lietuvos paviljoną, tautodailės parodą ir pelnė net 127,77 dol., tuos pinigus perduodamas 1953 m. sausio 11 d. išrinktajai Detroito Lietuvos Kultūros klubo Valdybai, kurią sudarė šie asmenys: Eugeniya Gurskytė, pirm., Rose Bilaitis, vicepirm., Alpas Gilvydis, vicepirm., dail. A. Melnikas, sekr., Catherine Stokus, izd., raš. Marija Sims ir muz. Bronius Budriūnas — nariai. Pirmąją Kontrolės Komisiją sudarė: t

Povilas Vaitekūnas, Antanas Musteikis ir Vincas Ruseckas. Išrinkus LKK valdomuo-

tų tautodailės reprezentavimui vitrinas, ir lietuviai tokių vitrinų gavo. Pradžioje buvo keičiami eksponatai dukart metuose, o šiuo metu 3-jų mėn. laikotarpiu. Tą darbą sąžiningai atlieka virš 10 metų viena LKK steigėjų — Rose Bilaitis.

Lithuania paviljonas

Įprasta, kad kasmet lapkričio mėn. čia ruošiamas, Tarpt. Inst. Rūmuose, "Old World Market" vardu tarptautinis bazaras arba mūgė. Ir lietuviai kasmet joje dalyvauja. Virš mūsų paviljono, kasmet išdžiai byloja stambus ir medyje išpuosulys Lietuvos, kaip saulės šviečiaps žodis. Ši brangi tradicija labai iskeltinga, kadangi lietuviai čia dalyvauja ne tik kaip smulkių lietuviškų papuosų prekiautojai, bet svarbiausia — kaip lietuvių tautodailės parodos rengėjai. Eksponatai skolinami iš Detroito lietuvių. Aišku, tokios parodos suruošimas pareikalauja didelio ryžo, daug darbo, daug važinėjimo skolinant eksponatus, o vėliau grąžinant juos. Liūdna tik kad tuo turi rūpintis, lyg už pinigų, maža saujelė kultūrininkų. Meniniu požiūriu Lietuvos reprezentavimas turėtų

rūpėti visiems lietuviams. Tai dėkinga privilegija pasirodyti ir pasigirti švėtimiesiems su lietuviškais meno lobiais. Jų pagalba mes įgijame vis daugiau draugų amerikiečių tarpe. Negalima nutylėti "Old World Market" mūgės auditorijos gausumo, nes laike keturių dienų čia apsilanko apie 15,000 žmonių. Tuo tarpu lietuvių tarpe tokie amerikiniai "šurum-burum" parengimai praeina nepastebėti. Lietuvių susilaukiame vos 20-30. Š. m. Tarpt. Inst. kilo mintis "Old World Market" mūgę ruošti Cobo Hall arba Fordo auditorijoj. Tuo atveju lankytojų numatoma būtų apie 50,000 žm. Tačiau laikas būtų ir mums šiuo keturdienu kasmet lapkričio mėn. pramoginiu įvykiu susidomėti — labai jau laikas. Mūsų tarpe dažnai donkichotiškai kovojama "su vėjo malūnais" ir varžomasi dėl smulkmenų, dažnai dėl menkučių ir nereikšmingų užmojų, gadiname vieni kitiem nervus, o tokius stambius propagandinius įvykius praleidžiame nepastebėję. Gal taip yra tik Detroitė? Nemanyčiau, kad, visoje Amerikoje, visi lietuviai būtų nesupratę mums

(Tęsinys 7-tam ps.)

Linksmų Pavasario švenčių — Velykų visiems naujieniečiams ir draugams linki

Juozapas Balčiūnas
LIET. TAUTINIŲ KAPINIŲ
Prezidentas

LIETUVIŲ AUDITORIJOS
rėmėjas ir Naujienų
skaitytojas nuo pirmo
Naujienų numerio.

7155 S. Sacramento Ave.
GRovehill 6-5078

Sveikinu savo tautiečius su artėjančiu pavasariu ir
VELYKŲ ŠVENTĖMIS!
Patariu kiekvienam paskraidyti po pasaulį, aplankyti kitus kraštus ir pamatyti, kaip žmonės kitur gyvena. Galiu Jums duoti praktiškų patarimų apie keliones.

Vladas Raščiauskas

**WIDE WORLD TRAVEL, INC.,
Prezidentas**

95th and Western Avenue
Evergreen Plaza Arcade, Chicago, Illinois
BE 3-1104 — GA 2-0640

Outstanding Properties Now Being Offered For Immediate Sale
NURSERY

This is by far one of the finest located nurseries in North Carolina. Contains 20.75 acres, also 1.5 acres of nursery plants across highway, office bldg. with heat and hot water, 2 homes for labor, good out-buildings, propagating house, 6 acres under permanent irrigation 1 pond with 14 ft. of water, 6 wells, yields ample water supply, 6 acres shade grown plants. Trucks, tractors, farm equip, of all kinds; spraying machines and a tremendous stock of fine nursery. Everything goes except house furniture.

It adjoins an 18 hole golf course, total price \$100,000, excellent terms.

- Also near Petersburg, Virginia 750 acre cattle ranch, worth 1/2 million Dollars. Price 195,000. Include beautiful 18 room mansion, 7 baths, 40x60 swimming pool. Filter system, was offered \$50,000 for timber alone.
- 300 acres of open land. Well landscaped. Ideal turkey, rabbit and quail hunting. \$50,000 cash, easy terms.
- Also Richmond, Virginia, 256 acres opposite country club and \$5,000,000 apartment being constructed, with 371 choice acres nearby. The potential is unlimited. Listed below are additional offerings... There must be one especially for you. — 35 acre Motel and housing development, best terms. 2,250 acre hunting club, 6,000 acres of good land and timber, 800 acres for \$20,000 on water and paved road. Several tracts near large cities, tobacco farms, cattle and grain farms, timber lands and timber, all kinds of lumber plants.

SOUTHERN LAND TIMBER CO.
P. O. Box 700, Dept. N. Wilson, North Carolina, Phone 919-243-4262

NAUMĖ LIŪNAITĖ

MIELI LIETUVIAI!

Mes, trys Lietuvos dukros — aš, Naumė ir mano draugės Augė ir Skardė — senai ir ilgai gyvenę, bet nepasėję, buvę išviejintos, ilgalį plačiai klajoję, pastangomis Nado Rastenio, pasiekėme lietuviškąją Čikagą ir viešime "Naujienose".

Mes norime atvykti į jūsų namučius ir papasakoti jums savo žiurpu lingus pergyvenimus senovės tremtyje. Iš mūsų sužinosite apie tals laisvės esantį Bangpūčio dvarą Baltijos dugne, malonią Ravinę, geruosius Ar dėnus, mūsų gimtinę — Zvyrynę, tų laikų Lietuvą ir didingas "Trijų Ro žių šventės" apeigas.

Mūsų kelionė į Jūsų namučius, buvusi \$5.00, dabar tik \$3.00. Prisijūdami ar sumokėdami "Naujienoms", 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. leisite mums atvykti ir viesėti pas jus.

Iki mielo pasimatymo,
NAUMĖ LIŪNAITĖ

Dan Kuraitis

Mano širdis vis dar suspausta, bet
linkiu visiems prieteliams, draugams ir
bičiuliams linksmam ir laimingam
praleisti Velykų šventes

PANEM ET...

(Tęsinys iš 7-to psl.)

gyvenime; spalio 13 d. tėv. dr. T. Ziūraitis, O. P. — Lietuvos kultūros darnos principai; spalio 20 d. LKK suruošė koncertą pianisto Andr. Kuprevičiaus koncertų recitalį, kuris įvyko Meno Instituto salėje; lapkričio 10 d. dr. S. Jūžėnas — Cicilizacija ir kultūra. 1958 m.: vasario 9 d. tėvas dr. T. Ziūraitis, O. P. — Placiusių kultūros vandenų nesuspilimo klausimu; balandžio 13 d. LKK suruošė koncertą dramaturgai ir publicistui Vyt. Alantui 25 m. dramaturginės kūrybos sukakties paminėjimą, solenizanto pa-

gerbimo akademiją. Organizacinį darbą atliko dr. V. Misiulis ir Vl. Mingėla. Pradžioje skaitė paskaitą raš. Alė Rūta — Vyt. Alantas rašytojas; Vl. Mingėla — Vyt. Alantas laikraštininkas ir publicistas; spalio 10 d. prof. dr. J. Pikūnas — Gimtosios ir įgytosios žmogaus sąvybės; lapkričio 9 d. prof. dr. J. Pikūnas — Prigimtis, aplinka ir asmens ugdymas.

1959 m.: vasario 8 d. skėminiai pristatė LKK 5 metų sukakties minėjimą. Prelegentas — Vyt. Alantas savo paskaitoje ypatingai iškėlė čia gimusiu Vyt. Alantui 25 m. dramaturginės kūrybos sukakties paminėjimą, solenizanto pa-

ir lietuvių kultūrinei reprezentacijai amerikiniame visuomenėje. Tuomet meninę programą vykdė: Liucija Mingėlaitė — paskambino kelis muzikos dalykus pianinu, o Izmena Miltakytė kelias dainas padainavo solo.

Kovo 8 d. dr. J. Mockaitis — Genetika arba paveldėjimo mokslas ir jo raida; balandžio 7 d. — prof. dr. J. Pikūnas — Asmenybė ir kultūra; spalio 11 d. Vyt. Alantas — Lietuvos teatro istorinės raidos fragmentas. Šioje idomioje paskaitoje prelegentas apžvelgė Lietuvos senovę ir lietuviškojo teatro veiklos galimybes, ir pripažino, jog senovės Lietuvoje tokie vaidinimai buvo karališkuose rūmuose, didikų bei bajorų dvaruose, šventose giriose, vaidilų ir vaidilūčių šventos ugnies aplinkoje ir kt. šventamiuose. Gale apžvelgė pirmojo vaidinimo „Amerika Partyje“ kultūrinio laimėjimo svarbą; vaidinimas įvyko Palangoje 1899 m. Vyt. Alanto paskaitą papildė savo atsiminimais Z. Arlauskaitė-Mikšienė. Taip buvo paminėta pirmojo Palangos „Amerika Partyje“ vaidinimo 60 metų sukaktis.

1960 m.: kovo 13 d. J. Šolūnas — Socialinis draudimas JAV; spalio m. dr. Ln. Bajorūnas — Europos ir Olandijos m. atstatymas iš II pasaulinio karo griuvėsių. Ypač vaizdžiai prelegentas nušvietė — jūros užtvartų „stebuklą“, atkovojančią iš jūros tam tikrus plotus žemės. Paskaitos vaizdingumui pasiekti preleg. naudojo spalvotas nuotraukas ekrane.

1961 m.: sausio 8 d. — dr.

Kvielys — Vėžio ligos; vasario 12 d. — dr. Pr. Žemaitis — Vaikų ligos ir jų gydymas; spalio 30 d. automobilio katastrofų tragiškai žuvusiems, — raš. Ant. Škėmai, Ig. Jakštyriui ir Juditai Audėnaitei, — LKK ir Santaros studentų talka buvo suruoštas jų atminimo pagerbimas. Dr. Jul. Kaupas ir dr. V. Kavolis skaitė paskaitas ir prisiminė žuvusiųjų, ypač A. Skėmos, stambiųjų kultūrinį įnašą ir darbus lietuvių liberalų veikloje, be to, buvo paliestas Sodus (Mich.) J. Bachuno farmoje santariečių suvažiavimas, po kurio ir įvyko visų trijų čia paminėtų asmenų žuvimo tragedija. Alkos dramos sambūris, J. Pusdešrio vadovaujamas, suvaidino A. Skėmos „Zvakidės“ fragmentą. Rež. Z. Arlauskaitės Mikšienės dramos mėgėjų sambūris suvaidino kitą A. Skėmos dramos fragmentą. Studentai santariečiai skaitė velionio brandžios kūrybos ištraukas. Santariečiai parodė gražų pavyzdį, o kai kurie ir didelio pasiaukojimo kad tik rengtas parengimas būtų geras ir žuvę tinkamai pagerbti.

1962 m.: vasario 11 d. dr. J. Pikūnas — Filosofijos vaidmuo; kovo 11 d. LKK suruošė pirmąjį, Detroito, Maironio šimto metų gimtadienio, tikriausiai tautos kūrybos, paminėjimą. Paskaitą skaitė iš Flinto atvykęs raš. Bal. Gražulis — Jonas Mačiulis mirė, bet poetas Maironis gyvens amžinai. Br. Beržanskienė padainavo kelias (Maironio žodžiai) dainas solo; Liucija Mingėlaitė deklamavo „Jūratė ir Kastytis“; Dalia Mikaitė — Pūnios kalnas ties Nemunu“; Rimas Sukauskas — Mylėk lietuvių tą brangią žemę“. Pagerbime dalyvavo 142 dainiaus gerbėjai. Balandžio 24 d. LKK suruošė idomią paskaitą, — pašnekęs. Paskaitą skaityti pakviestas dr. Jz. Girnius net iš Bostono — „Tautinė ištikimybė“ išgarsėjusios knygos autorius. Moderatorius — dr. Jul. Kaupas. 145 dalyviai.

Čia paminėjome tik svarbiausius LKK parengimus: koncertus, literatūros vakarus, kultūrinius pašnekesius bei paskaitas. Tikrovėje jų buvo virš 60. Protokolų knygos statistikos duomenimis dalyvavo (10 metų laikotarpiu) apie 7000 klausytojų.

1960 m. LKK pradėjo ruošti Tarpt. Instituto didžiojoje salėje vakarus, su loterija, kuriai visi dalykai — fantai suaukojami. Tokiam vakarui LKK ponios suaukoja mėsiskus valgius, tortus ir kt., suruošia kavutę. Visas pelnas, kaip tradicija, skiriamas Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje. Šios tradicijos iniciatorė p. Liucija Puskepalaitienė. Tokie vakarai Vasario 16 gimnazijos naudai buvo suruošti 1960, 1961 ir 1962 m. Per trejus metus Lietuvos Vasario 16 gimnazijai išsiūta virš 1300 dol. grynais.

Baigiant darbų apžvalgą negaliu neprisiminti lietuvių tautos gražių papročių — darbų talkos: linarautės, šienpjūtės, rugiapjūtės, kulimo, statybos ir kt. lietuviškų tautų, ypač kaimo. Visi, tur būt, dar atsimename, kai artimesni ar tolimesni kaimynai savanorišku pagrindu, be atlyginimo, lyg bitelės supuldavo padėti savo kaimynui, savo bičiuliui. Tokios sutelktinės talkos nuostabių rezultatų atnešdavo. Daug gražaus gyvenimo ir

„NAUJIENAS“ SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI. JIE ŽINO, KAD „NAUJIENAS“ PADUODA TEISINGIAUSIĄ ŽINIĄ IR GERIAUSIŲ RAŠTUS

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, APRIL 13, 1963

LINKSMŲ PAVASARIO ŠVENČIŲ — VELYKŲ LINKI VISIEMS

ALGIRDAS IR ALDONA BRAZIAI

AL'S HILLTOP LOUNGE

8514 ROBERTS ROAD

Oaklawn, Ill.

Tel.: GArden 2-9561

LINKSMŲ IR LAIMINGŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ LINKI VISIEMS LIETUVIAMS

Velykų švenčių proga sveikinu visus Amerikos lietuvius, o labiausiai Chicagos ir jos apylinkėse gyvenančius mūsų tautiečius.

Esame negausios tautos atstovai. Galingesni kaimynai mūsų protėvių skriaudė ir naikino. Išlikome tikrai dėka tėvų energijos, atkaklumo ir pasiryžimo. Tėvų paveldėtomis priemonėmis, prisitaikę prie modernaus šių dienų gyvenimo, turime bendromis jėgomis toliau tęsti lietuvių tautai naudingą darbą.

Atgimstančio pavasario metu mums visiems malonu konstatuoti, kad paskutiniaisiais metais Amerikos lietuviai gavo kad ir nedidelį politinį pripažinimą. Tas pripažinimas seniai mums priklausė, dėl jo teko atkakliai kovoti, bet akmeninė siena jau pralaužta. Jau keli mūsų tautos atstovai užima aukštas ir garbingas vietas visuomeniniame Amerikos gyvenime. Mums malonu, kad tie rinktiniai atstovai pasižymi aukšta kultūra ir stipria dorove, kad jie išskyla aukščiausias pareigas ėjusiu kitataučiu, kad svetimieji lietuvius skaito teisingumu, pareiagingumu ir padorumo pavyzdžiais.

Kiekvieno mūsų pareiga padėti kiekvienam aukštesnes pareigas einančiam mūsų tautiečiui, kad jie ir toliau ne tik pavestas jiems pareigas pavyzdžingai atliktų, bet kad jie savo aukšta kultūra, stipria morale ir pareiagingumu ryškiau švytėtų, negu kiti.

CHARLES P. KAL

Širdingai sveikina savo tautiečius lietuvius ir linki jiems linksmų VELYKŲ ŠVENČIŲ

ALFONSE F. WELLS

TEISEJAS

Geriausias batų

prieinamomis kainomis rasite pas batų specialistą

REKSO SHOE-HOUSE

Sav. Joseph Hrbacek

3923 N. LINCOLN AVE. — TEL. WE 5-1402

1 blokas | pietus nuo Irving Park Road

LINKSMŲ VELYKŲ ŠVENČIŲ MŪSŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO NARIAMS, BENDRADARBIAMS IR VISIEMS LIETUVIAMS LINKI VALDYBA IR DIREKTORIAI

JOHN PAKEL, Prezidentas

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVENUE

CHICAGO 36, ILLINOIS

GRovehill 6-7575